

HET VRAAGSTUK VAN HET ORGANISCH KIESRECHT IN EEN NIEUW STADIUM¹⁾

door

Prof. Dr. H. DOOYEWEERD.

De leuze der organische volksvertegenwoordiging op den grondslag van een organisch kiesrecht in tegenstelling tot de atomistische, individualistische opvatting van staatsburgerschap en parlement, is het slagwoord van de XXe eeuw en heeft vooral in den na-oorlogstijd een bijzonderen klank gekregen. Ze is de politieke geloofsbelijdenis geworden in den modernen stormloop tegen de idee van den rechtsstaat, van de democratie, van het parlementaire stelsel.

Voor ons anti-revolutionairen, die prijs stellen op het behoud van den Nederlandschen geest in onze staatsinstellingen en, krachtens het Calvinistisch beginsel, tegen de nieuwe machtsstaatsidee met den geheelen inzet onzer persoonlijkheid front maken, is dit een min of meer verontrustend verschijnsel. Immers geen enkele partij heeft in de vorige eeuw de idee van het organisch kiesrecht en de organische volksvertegenwoordiging scherper tegenover de overheerschende liberale staatsgedachte gepropageerd dan de onze. Het is bekend, hoe reeds Groen's sympathie vooral sinds de zeventiger jaren uitging naar het denkbeeld eener volksvertegenwoordiging op corporatieven grondslag. Groen's Duitsche leermeester, Stahl, had reeds van meetaf gewezen op de noodzakelijkheid van een organisch kiesrecht, waarbij de nieuwe beroepsstanden tot grondslag zou-

¹⁾ Op verzoek der redactie publiceer ik hierbij de rede, welke ik 28 Mei j.l. heb uitgesproken voor de Centrale Kiesvereniging „Nederland en Oranje“. De korte termijn, mij door de redactie gesteld, is oorzaak dat ik dit referaat niet meer verder heb kunnen uitwerken. Ik geef het dus vrijwel ongewijzigd, wat wellicht ook een voordeel heeft.